

Országos Középiskolai Diákprojektverseny 2025/2026

Útmutató a diákcsapatok önkéntes mentorai számára

Pálvölgyi Lajos és Magócs Éva

A mentori szerep

A mentorálás célja a projektek megvalósítására vállalkozó diákcsapatok inspirálása és támogatása oly módon, hogy a projekt elindítása, tervezése, megvalósítása és értékelése során a diákok minél teljesebb önállóságot kapjanak, és valóban projektszemléletben dolgozzanak. A diákprojektek pedagógiai célja az önismeret bővítése (pl. érdeklődés, erősségek), a pályaorientáció és a tehetségazonosítás támogatása, valamint a projektekhez kapcsolódó kompetenciák fejlesztése. Itt említhetők a 21. századi kompetenciái, illetve a 4K rövidítéssel jelzett kommunikáció, kritikus gondolkodás, kreativitás, és kollaboráció képessége is.

Mentorálás alatt rendszerint egy olyan idősebb, tapasztalt felnőtt és egy nem rokon, fiatalabb személy kapcsolatát értjük, mely kapcsolatban az idősebb személy folyamatos tanácsadást, útmutatást, bátorítást ad a fiatalabb számára, alkalmassága és kompetenciája növelése, illetve személyiségének fejlődése érdekében. (Rhodes, 2002; idézi Perjés & Héjja, 2018)

Esetünkben két ponton is eltérés mutatkozik ezen meghatározáshoz képest. Egyrészt a mentorált nem egyetlen személy, hanem egy kiscsoport, másrészt a mentorálás közvetlen célja egy konkrét projekt megvalósítása, adott esetben ideértve a téma kiválasztását is. Az utóbbi kijelentés azonban rögtön pontosítást is igényel. Mivel a diákprojektek tanulási célú projektek, minden tevékenység kompetenciafejlesztési céllal (is) történik, és nagy szerepet játszik ezekben a projektekben a tapasztalatok megbeszélése, tudatosítása. Ezen reflexiós folyamat támogatása a mentor egyik kiemelt feladata.

Az önkéntes mentor a diákok értékteremtő tevékenységét külső szereplőként támogatja, nem része a csapatnak. Nem tanár, nem projektvezető, hanem facilitátor. A mentor az a felkészült felnőtt, aki

- motivált abban, hogy ismeretlen diákoknak segítsen a projektjük megvalósításában,
- ismeri a mentorálás szabályait és módszereit (pl. kommunikáció és aktív hallgatás, kérdezőtechnika, reflektív gondolkodás támogatása),
- rendelkezik alapvető projektmenedzsment szemlélettel,
- munkáját a diákcsapat kapcsolattartójának kérésére végzi,
- ismeri és betartja az Országos Középiskolai Diákprojektverseny szabályait,
- tanulmányozta a verseny honlapját,
- ismeri a verseny ütemezését,
- nyitott az együttműködésre a verseny szervezőivel és a többi mentorral,
- a projekttel kapcsolatos adatokat köteles titokban tartani.

Fontos hangsúlyozni: természetesen **egy diákprojekt a Diákprojektversenyen kívül is megvalósulhat**. A jelen segédanyag és a verseny honlapján található módszertani anyagok ilyenkor is jól alkalmazhatók. Ez esetben a fenti felsorolásból kiesnek azon szempontok, amelyek kifejezetten a versenyre vonatkoznak (pl. a versenyszabályok betartása).

A mentor a diákprojektet kérdésekkel, tanácsokkal, konzultációval segíti, de tevékenesen nem vesz részt annak tényleges megvalósításában. Nem oldja meg a feladatokat a diákok helyett. Ha kell, érzelmi támaszt nyújt, segíti kezelni a konfliktusokat, és fenntartani a diákok motivációját a projekt végéig. Személye híd a valósághoz, az iskolán kívüli világhoz. Potenciális minta lehet egyes diákok számára.

Az általános mentori tevékenység kapcsán nem követelmény, hogy a mentor valamely specifikus szakterület szakembere legyen. Kérjük jelezni, ha a munka során esetleg ilyen igény merülne fel. Támogatóinkkal együttműködve az ilyen megkeresést lehetőség szerint igyekszünk kielégíteni. A Richter Különdíjhoz kapcsolódóan a szakmai mentorok szervezése folyamatos.

A verseny szervezői folyamatosan támogatják a mentorok munkáját (megbeszélések, segédanyagok, konzultációk), a felmerülő kérdéseket e-mail-ben kérjük jelezni.

A mentorálás folyamata

A diákcsapatok mentori támogatása a következő pedagógiai alapelvek mentén történik: tanulóközpontúság, az önállóság és felelősség erősítése, folyamatfókusz (nem csak az eredmény fontos), differenciálás, pszichológiai biztonság, a hibázás mint tanulási lehetőség, tapasztalati és reflektív tanulás (minden szereplő tanul valamit). A mentorálás folyamán a diákok számára lehetőség nyílik benyomásokat gyűjteni egyes szakmákról, a mentor pedig megoszthatja saját tapasztalatait és gondolatait, és reflektív beszélgetéseket kezdeményezhet („Mit tanultál magadról?” „Milyen pályák érdekelnek és miért?”). Ne felejtsük: a verseny jelmondata: *„Próbáld ki magad!”* Ennek szellemében célszerű dolgozni.

A mentorált diákcsapat létszáma 2-10 fő (max. egy teljes osztály). Felnőttkorú kapcsolattartójuk érvényesen regisztrált a Diákprojektversenyre és a verseny valamelyik

szakaszában (a döntőbe jutás előtt vagy után) igényelte a támogatást. Nagylétszámú csapat esetén javasolható a kisebb munkacsoportok szervezése, különös tekintettel arra, hogy minden résztvevő ténylegesen be tudjon kapcsolódni a munkába.

A verseny főbb szakaszai: a kapcsolattartók előzetes regisztrálása szeptembertől rendszerint november végéig történik, ezzel párhuzamosan indul a projektek tervezése, majd megvalósítása az ősztől folyamán. Az első fontos mérföldkő a projektadatok feltöltése április végén, a projektcsapat ekkor lép be ténylegesen a versenybe. (Az előző évek tapasztalata szerint nem minden előzetesen regisztrált kapcsolattartó tölt fel ténylegesen projektet.) A zsűri értékeli a feltöltött anyagokat, a csapatok visszajelzést kapnak, és a döntőbe jutott csapatok lehetőséget kapnak arra, hogy május végén szóban is bemutassák projektjeiket.

A diákcsoportok kapcsolattartói a regisztrációt követően tájékoztatást kapnak a mentorálás lehetőségéről, amit igényelhetnek vagy sem, ez a szereplésüket nem befolyásolja a versenyben. A megfelelő mentor kiválasztásához röviden le kell írniuk projektjük témáját, aktuális státuszát, és opcionálisan azt, hogy miben kérnek segítséget. (Ez utóbbi el is maradhat.)

Az önkéntes mentoroknak meghirdetjük a mentorálási igényeket és közösen megtaláljuk a projekt-mentor párokat. Ennek során figyelembe vesszük az önkéntes mentorok érdeklődését, esetleg a földrajzi közelséget, bár a mentorálás jellemzően online történik. Az önkéntes mentorok ezt követően felveszik a kapcsolatot emailben a diákcsoportok kapcsolattartóival, és megállapodnak a mentorálási folyamatról, a kapcsolattartásról és a találkozások gyakoriságáról.

A mentorok már gyakran jelen vannak a projekt téma kiválasztásánál, mert előfordul, hogy a diákoknak több ötlete is van, és nem igazán tudnak megállapodni, ekkor fontos, hogy felvázolja, hogy melyik ötlet milyen eredményt hozhat, milyen kockázatokkal jár és várhatóan mi az erőforrás igénye, ezzel segíti a diákokat a döntésben. A témaválasztáshoz inspirációt adhat a verseny honlapjáról letölthető **projektkatalógus**, amely az eddig nevezett projektek rövid leírásait tartalmazza.

A projekt indulásakor a fókusz a motiválás, a keretek és szerepek tisztázása, az elvárások megbeszélése, az érdeklődés feltérképezése, a téma és a reális célok konkretizálása lehet. A tervezés folyamán a projektszemléletű feladatmegosztás, a kockázatok azonosítása, reális és körütekintő ütemezés, tervezés állhat előtérben. A megvalósítás során a haladás nyomon követése (folyamatkísérés), figyelemmel a határidők betartására is és a problémakezelés támogatása lehet a fókusz. A projektadatok feltöltésekor a strukturált válaszadás az online felületen, a reflektív elemek beépítése, és a tartalmas dokumentálás segítése a feladat. Továbbjutás esetén fontos a megfelelő felkészülés a prezentációra. Ennek jelentőségére sokan csak a nyilvános záróeseményen éredegnek rá. Javasoljuk, hogy a záróeseményen lehetőség szerint vegyen részt a mentor is, ha az általa támogatott csapat ott bemutatja projektjét.

A mentorálás az alábbi ütemterv alapján történik.

Mentori ütemterv 2025/26-os tanév

FELADAT	MENTORI TEVÉKENYSÉG	HATÁRIDŐ	FELELŐS	EREDMÉNY/KIMENET	MEGJEGYZÉS
Kapcsolatfelvétel		márc. 1.	mentorok, szervezők	Megállapodás a következő lépésben, a kapcsolattartás módjában	kapcsolati adatok (szervezők)
Helyzetelemzés	Hol tartanak? Kik a szereplők? Milyen segítségre van szükségük a továbblépéshez? Hogyan dokumentálnak?	márc. 12.	mentorok	A projekt pillanatnyi állapotának ismerete: megvalósítók, támogatók, eddigi tevékenységek	Ha nincs projektötlet, akkor az első feladat annak megtalálása
A megvalósítás támogatása	Az elakadások, esetleges konfliktusok megoldásának segítése	márc. 31.	mentorok	Megvalósított, dokumentált projekt	
A projektadatok feltöltése	A megfelelő kommunikáció segítése A projekt dokumentáció rendezésének támogatása	ápr. 13- máj. 4.	mentorok	Résztvétel a versenyben	
A projekt értékelése	A projekt és a megvalósítók értékelésének támogatása eszközökkel, módszerekkel	máj. 10.	mentorok	Visszacsatolás a megvalósítóknak	Ezt érdemes a döntőbe jutás/nem jutás előtt megtenni
Felkészülés a projekt bemutatásra	A prezentáció elkészítése, esetleg kipróbálása az intézményben	máj. 25.	mentorok	Versenyképes projektbemutató	Abban az esetben, ha döntőbe jutott a csapat
Záróesemény Projektbemutatók a zsűri előtt	Résztvétel	máj. 30.	szervezők	A projektek díjazása	A mentorok segítségére is számítunk

Szempontok a projekt tervezéséhez és értékeléséhez

Ellenőrző lista a mentornak a projekt feltöltése előtt

SZEMPONT	KÉRDÉS
Eredetiség	Mennyire egyedi a megoldás a meglévő alternatívákhoz képest?
Megvalósíthatóság	Reálisan kivitelezhető-e a megadott erőforrásokkal és időkeretben?
Folyamat	Mennyiben érvényesült a projektszemléletű tervezés és megvalósítás?
Dokumentáció	Minden forrásmegjelölés és leírás pontos, és megfelelő képet ad a projektről?
Eredmény	Mit sikerült ténylegesen megvalósítani?
Hatás (célcsoport)	Egyértelműen látszik-e, hogy kinek milyen értéket teremtett a projekt?
Reflexió	Mit tanultunk ebből a projektből?

Kihívás lehet a motiváció csökkenése, a csapaton belüli konfliktusok kezelése, az időmenedzsment problémák megoldása, valamint a túl ambiciózus vagy túl egyszerű projektek. Nagyobb létszám esetén az is kihívás lehet, hogy mindenki ténylegesen bevonódjon a projektbe. Ezeket a kérdéseket azonban alapvetően magának a csapatnak kell kezelnie, a mentor csak segít ebben. Főbb módszerek lehetnek a kérdésalapú támogatás, a meggyőzés alapú motiválás, a részfeladatokra bontás ösztönzése, és a mediáció.

A mentorálás eredményesnek tekinthető, ha mind a diákok, mind a mentor úgy érzi, hogy minden elvárhatót megtettek a projekt sikeréért, és megtörtént a projektadatok feltöltése a Diákprojektverseny felületére. Fontos kiemelni, hogy a mentorálás (mint ahogyan maga a projekt is) akkor is eredményes lehet, ha a projektcsapat nem lesz díjazott a versenyben.

Mivel a verseny kétfordulós, a feltöltött anyagok alapján a projektek egy része jut csak tovább a döntőbe, ahol a csapat szóban prezentálja projektjét a zsűri előtt. A csapatok az online vagy a jelenléti bemutató lehetősége között választhatnak. Mindkét esetben fontos a prezentáció megfelelő előkészítése. Ehhez is, mint ahogyan a projekt egyéb lépéseire is konkrét tippek és tanácsok találhatók a Diákprojektverseny honlapjáról letölthető **módszertani útmutatóban**.

A Diákprojektverseny honlapja

Számos módszertani segédlet letölthető itt: <https://diakprojekt.hu>

Ajánlott segédletek

- PRÓBÁLD KI MAGAD! Diákprojekt módszertani útmutató
- Projektkatalógus 2022-2025
- Versenyszabályzat és tájékoztató

Irodalom

Érdeklődők egyebek között az alábbi forrásokból válogathatnak. A hasznos honlapok listája a Diákprojekt módszertani útmutatóban található, amely a verseny honlapjáról tölthető le.

Andrészký, P., és mtrai (2025). *Projektszemlélet a szakképzésben. Módszertani kézikönyv* Svájci-Magyar Együttműködési Program, https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/projektszemlelet_a_szakkepzesbenpdf-1766133643085.pdf

Bander, K., és mtrai (2015). *Az ifjúsági mentorálás (Youth Mentoring)*, Oktatókutató és Fejlesztő Intézet, <https://ofi.oh.gov.hu/sites/default/files/attachments/mentori-tevekenyseg-es-gyakorlat-fin-kg-teljes.pdf>

Dávid, M., és mtrai (2014). *Mentorálás a tehetséggondozásban*. Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége, https://tehetseg.hu/sites/default/files/konyvek/geniusz_35_net.pdf

Főző, A. L., és mtrai (2022). *Projektpedagógia digitális eszközökkel*. Digitális Jólét Nonprofit Kft. <https://digitalistemahet.hu/hir/projektpedagogia-digitalis-eszkoezoekkel>

Kovács, M., & Suhajda, Cs. (2023). *Pályaorientációs protokoll pedagógusoknak. Szakmai-módszertani útmutató a pályaorientációs órák tervezéséhez, szervezéséhez és megvalósításához*. Családbarát Magyarország Központ, <https://csalad.hu/projektek/palyaorientacios-protokoll-pedagogusoknak>

Magócs Éva, Kálmánchey Rita, Pálvolgyi Lajos (2026). Az önkéntesség szerepe a projektalapú tanulás támogatásában: Esettanulmány a középiskolai diákprojektversenyéről. *Önkéntes Szemle*, 6 (2), 102-117. <https://www.onkentesszemle.hu/magocs-kalmanchey-palvolgyi-2026-2-az-onkent-es-mentoralas-szerepe-a-projektalapu-tanulas-tamogatasaban-esettanulmany-a-kozepiskolai-diakprojektversenyrol/>

MotivAction (é.n.). Kézikönyv mentorok számára. A MotivAction középiskolai mentorprogram tapasztalatai. Katház, https://kathaz.hu/wp-content/uploads/2017/12/kezikonyv_mentorok_samara_beliv_HUN_web.pdf

Nádasi, M. M. (2010). *A projektoktatás elmélete és gyakorlata*. Gényusz Könyvek, Budapest: Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetsége. <https://tehetseg.hu/konyv/projektoktatas-elvelete-es-gyakorlata>

Palencsárné, K. M., Rozmán, É., & Szabó Cs. M. (2022). *Gyakorlat teszi a mestert. A projektoktatás kézikönyve*. Budapest: Tempus Közalapítvány, https://erasmusplusz.hu/erasmus_kiadvanyok/gyakorlat-teszi-a-mestert-a-projektoktatas-kezikonyve

- Pálvölgyi L., & Magócs É. (2025). A Középiskolai Diákprojektverseny első három éve egy felmérés tükrében. *Új Pedagógiai Szemle*. 75(07–08), 70–96. <https://doi.org/10.71157/upsz.2025.07-08.05>
- Perjes & Héjja (2018) - Tanulástámogatás a felsőoktatásban. Online mentorálási kézikönyv. Eszterházy Károly Egyetem, Eger, <https://www.eltereader.hu/kiadvanyok/perjes-istvan-hejja-nagy-katalin-tanulastamogat-as-felsooktatásban-online-mentorálási-kezikönyv-2/>
- Suliplussz program (2017). Mentori Kézikönyv EFOP-5.2.4-17-2017-00003. Eötvös József Református Oktatási Központ https://www.suliplussz.hu/wp-content/uploads/2021/02/14_mentori_kezikönyv.pdf
- Szűcs, K., & Reményiné Cs. B. (2016). Mentori kézikönyv iskolai kortárs segítő programokhoz. Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány, https://childhub.org/sites/default/files/library/attachments/mentorkezikönyv_kortars_segites.pdf
- Verók, A. – Vincze, B. (2011). *A projektmódszer elmélete és gyakorlata*. Eszterházy Károly Főiskola, Eger. <https://adoc.pub/a-projektmódszer-elmelete-es-gyakorlata-verok-attila-vincze-.html>

Záróesemény 2025: projektbemutatók és eredményhirdetés (ELTE PPK, 2025.05.31.)

Módszertani segédlet belső használatra

PROJECON Projekt Tanácsadó Kft.
<https://projecon.hu/>

HiSchool Alapítvány
<https://www.hischool.hu/>

© 2026 Az anyag készítői, CC BY 4.0